

ŞİİR ÜZERİNE KONUŞMALAR-3-**MAGOSA KONUŞMASI****Cumali Ünalđı HASANNEBİOĞLU**

Bu konuşma, 22 Şubat 1990 günü saat 15.30'da, tam 24 yıl önce, Kuzey Kıbrıs'ta, Magosa'da, Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde "Türk Dünyası'nın Sorunları" konusunda, üniversite konferans salonunu dolduran öğrenciler, akademisyenler ve Kıbrıslı yöneticilerin dinleyici olarak katıldığı bir açık oturumu yönetirken, yaptığım açış konuşmasıdır.

Açık oturuma Prof. Dr. Ahat Andican, Prof. Dr. A.Yavuz Akpınar, Ergun Göze ve Prof. Dr. Cihat Özönder konuşmacı olarak katılmıştır.

O tarihte Nelson Mandela hapisteydi.

Dr. Sadık Ahmet, Bahtiyar Vahapzade ve Ebulfeyz Elçibey - o zamanki bilinen soyadıyla Aliyev-, sağdı.

Şimdi aramızda olmayan değerli konuşmacılar Ergun Göze ve Prof. Dr. Cihat Özönder'e Allah'tan rahmet diliyorum.

Albet Camus'un güzel bir sözüyle başlamak istiyorum: "Gelecekte, günümüzün tarihini yazacak olanlar, çağımız insanları için; yemek yerlerdi, sevişirlerdi, gazete okurlardı, televizyon seyredilerdi" tanımlamasını kullanacaklardır. Bu tanım, günlük hayatını sürdüren, şartların bir çarka sıkıştırdığı insan için doğrudur ve bu insanların sayısı, bütün dünyada büyük bir rakama ulaşmaktadır.

Bildiğiniz gibi insanın görevi, "yaşadığı çağa tanık olmaktır." Oysa yüzyılımız insanı; geçinme endeksleri, enflasyon yüzdeleri, kitle iletişim araçlarının uyuşturucu yayın ağı içerisinde, yaşadığı çağı sorgulayabilme diriliğinin uzağına itilmektedir.

İnsanoğlu, gündelik hayatın kendisini sıkıştırdığı dar çerçeveden taşıdığı ve çevresinde olup bitenleri gözleyebildiği, yorumlayabildiği ölçüde, insan olma onurunu taşımaya hak kazanacaktır. Yeryüzünde yaşayabilmenin, bu zengin doğanın bize sunduğu güzelliklerin bedeli, çağımızda, bizimle yaşayan, dünyanın her yerindeki insanların, insan hak ve özgürlüklerine uygun yaşamalarına ilişkin dikkat ve endişemizdir.

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde beyaz azınlığın yönetiminde, Mandela'nın, hapse, zulme, işkenceye mahkûm oluşu, "çağımızın yüzkarasıdır."

Bundan tam yüz yıl önce, Birleşik Amerika yönetiminin Yaralı Diz (Wounded Knee) denilen yerde; çocuk, kadın, yaşlı ayırımı yapmadan yüzlerce Kızılderilili katletmesi, insan onuruna sürülmüş bir karaboyadır, "çağının ayıbıdır."

Avrupalılar Amerika'ya girdiklerinde, yani Kristof Kolomb'dan sonra, ülkelerinde mutlu yaşayan güzel insanlar; Apache'ler, Sioux'lar, Cheyenne'ler, Novaho'lar, Pawnee'ler, Ute'ler, Comanche'ler, Kiowa'lar, Arapaho'lar yok edilmişlerdir; Amerika'ya yerleşen Avrupa'lı göçmenlerin yaşam biçimini kabul etmedikleri için. Bu yiğit insanların anıları önünde saygıyla eğiliyorum. Bunlara uygulanan jenosid, utanç verici bir uygulamadır; "çağların yüzkarasıdır."

Yine Amerika'da, geçtiğimiz birkaç yüzyıl içinde insanlık ayıbı olan bir konuyu, zenciler konusunu gündeme getirmek istiyorum. Afrika kıtasında, kendi dünyalarında, kendi kültür zenginlikleriyle, mutlu yaşayan milyonlarca kara derili, esir tüccarları tarafından ülkelerinden çalınmış, hayvanlar gibi üst üste gemilere istif edilmiş, vahşi beyazlar tarafından pamuk tarlalarında "taze ve genç işgücü" olarak çalıştırılmak üzere Amerika'ya götürülmüşlerdir. İsimleri, dinleri, dilleri unutturulmuştur. Afrika'lı bu güzel insanları, karaderili Mandingo'ları, Wolof'ları, Serer'leri, Fula'ları, Fanti'leri, Ashanti'leri; bu Afrika prenslerinin ve prenseslerinin anısını saygıyla selâmlıyorum. Bu insanların torunları olan Malcolm X'in ve Martin Luther King'in manevi huzurunda saygıyla eğiliyorum. Onlara yapılan zulüm, "çağımızın yüzkarasıdır."

Mandela'nın yurttaşı Güney Afrikalı Müslüman İmam Abdullah Harun, özgürlük savaşında, bedeninin acılarına dayanamayacak kadar ağır işkencelerle öldürülmüştür. Çağımızın onuru ve yüz aklarından birisi olan bu büyük insanı saygıyla anıyorum.

Dikkatlerinizi, "Türk Dünyası" denilen, doğuda Kore'ye, Çin'e, batıda Almanya'ya, kuzeyde kutuplara, güneyde Arap topraklarına kadar uzanan derin ve geniş bir coğrafyaya çekmek istiyorum.

Yüzlerce yıldır bu yiğit ve mert insanların çektikleri acıyla doludur tarih.

Bulgaristan'da, insan haklarının ayaklar altına alınarak, bir insanın en doğal hakkı olan atalarının ismini taşıma özgürlüğü, ibadet ve törelerini yerine getirme özgürlüğü elinden alınan, çağımızın ayıbı olan bir zulme maruz kalan mazlum Türk kardeşlerimizi saygıyla anıyorum.

Yunanistan'da, Batı Trakya'da bir özgürlük çerağı gibi yanan Dr. Sadık Ahmet'in ve İbrahim Şerif'in adını saygıyla anıyorum. Yaşadığı acıları ve hüznü yüreğinde yoğunlaştıran İskeçe müftüsünü, çağımızın bir yüz akı olarak değerlendiriyor ve anısı önünde saygıyla eğiliyorum.

Kıbrıs'ın, Afganistan'ın, Azerbaycan'ın, Tacikistan'ın, Özbekistan'ın, Kırgızistan'ın acıyla yoğrulmuş, çağımızın onuruna kurban verilmiş özgürlük savaşçıları, çağımızın yüzaklarıdır. Onları saygıyla anıyor, toprağa döktükleri kanla özgürlük çiçeklerini suladıklarını düşünüp, inançlarının kavgasının verildiğini hatırlatıyorum.

Mustafa Cemiloğlu, Ebulfeyz Aliyev, Bahtiyar Vahapzade, insanın varolduğu günden beri verilen onur savaşının yılmaz savaşçılarıdır. Bu adları saygıyla anıyorum.

1990 yılında, Türk dünyasına yönelik bu katliamların şahidi olmaktan utanıyoruz. Güzel şeylere lâyık olan bu insanların çektikleri zulüm yüreğimizi incitiyor.

Yeryüzünde güzellikler içerisinde yaşayan insanoğlunun, bu güzellikleri güzel bir biçimde algılayabilmesi ve yaşaması için tek sebebi var: İnsana saygı, insan onuruna saygı...

Oysaki dökülen kanlar, dökülen gözyaşları, bizi ancak hüzne ve yüreğimizde yoğunlaşan acıya götürüyor.

Yeryüzündeki tüm insanların çektiği acıyı, kendi acımız kabul edip, hüznülenmek için tek sebebimiz var: İnsana saygı, insan onuruna saygı...

Bu duygu ve düşüncelerimi, toplantıya konuşmacı olarak katılan değerli yazar ve bilim adamları adına, yeryüzü üzerinde yaşayan birçok düşünen insanın da ortak kanaati olarak, toplantıyı yönetecek başkan sıfatıyla ifade etmeyi ve kamuoyuna duyurmayı, aydın ahlâkına ait bir görev olduğuna inanarak, yerine getiriyorum.